

J. Galteras

avant...!

figueres 9 març 1932 - n.º 13 **periòdic d'esquerra** redac. muralla, 17, 3.ª, 1.ª

necessitem la veritat

Es indiscutible que en tots els instants cal cercar la veritat, perquè com més hom vulgui allunyar-se'n, més camí haurà de fer per retrobar-la.

Quan el poble ibèric en gest sublim de ciutadania instaurà la República i volgué posar punt final a un fascicle de la seva història, començar-ne un de nou i donant pas franc a la Llibertat, espontàniament sobreixiren en primer terme dels problemes naturals del canvi - estructura i legislació - les qüestions primordials que requerien i requereixen encara inapel·lable revolució per iniciar aquest poble vers la Llibertat que un dia cregué haver aconseguit.

Alliberament econòmic dels individus!

Problema Agrari!

Descentralització del Poder per una federació integral!

Responsabilitats!

Destrucció de les oligarquies plutòcrates!

¿Què s'ha fet per eliminar aquestes qüestions que el poble deixà a mans dels seus representants?

Res satisfactori. Ben al contrari; s'han agreujat en aplaçar-les i plantejar-les fora del moment precís.

Mes encara impunement s'ha donat temps a preparar el mecanisme supersticiós que astori al poble galvanitzant-lo i desviant-li el seu afany de Justícia.

El progrés de la ciència i la mecànica, les repercussions de la crisi capitalista, el retraïment i l'emigració de capitals d'aquestes terres, les desigualtats adquisitives dels éssers humans, fan necessària la màxima atenció a fer possible l'alliberació econòmica dels homes més encara quan el seu sistema de govern és democràtic.

El problema de la terra que sense estridències i males arts permet facilíssimes solucions admissibles per totes les parts interessades, per les seves fonts productives però descuidades, fins avui encara no se n'ha presentat cap de viable i imparcial.

La descentralització del Poder per la unió veritat dels pobles ibèrics, amb l'establiment de la República federal - la que les multituds sentien per haver-la infiltrat els millors pensadors nadius -, aquest ideal freturat per tots els esperits obertament humans, s'intenta negligir-se entre les intencions malèvoles dels uns i el joc de paraules improcedent dels altres.

Les responsabilitats, arrabassant furiosament contra els indefensos i mansos amb els responsables cotats, d'aquell formidable procés nacional promès, ha esdevingut una amonestació de padrastrer. No és que sigui útil la venjança, però sí interessa un exemple per estimular als governants a la sinceritat i a l'honradesa de les que malauradament han estat mancats gairebé tots els que ha tingut aquest poble.

Les oligarquies plutòcrates que entrebanquen els nostres passos per portar-nos al parany preparat per absorbir el producte del nostre esforç integrant-lo a les seves arques insaciabls, resten encara exceptes del tribut a la col·lectivitat que per raó lògica els correspondria.

El poble necessita saber la veritat perquè no pòden complir-se els seus desgnis.

Aparentment pot escamotejar-se aquesta veritat, però quan arribi l'hora precisa infaliblement farà sentir la seva veu virtuosa, perquè quan es manifesta no especula com els seus representants víctimes de les insanes i acomodables imperfeccions dels homes.

Els elements ministerials abandonats de l'opinió volen fer-la formar novament al seu gust i increpen dient que l'espectador en els moments actuals es un traïdor. Potser tots estem de comú acord salvant que en els drames moderns hi ha vegades que l'espectacle es fa al públic i els espectadors queden a l'escenari.

J. V. CAMPS.

full quinzenal

som on érem

Davant la campanya de difamació i persecució que porten contra nostra, aquests homes que es diuen liberals i demòcrates, i que no fan altra cosa que escarnir les veritables doctrines federals, ens cal repetir, una vegada més, que en el primer número del nostre periòdic vàrem inserir-hi un programa, el qual ha estat i és, la base de la nostra actuació.

Aquests enemics nostres, que ho són de tots els homes conscients, volen posar-nos en evidència presentant-nos en falses postures i assenyalant-nos com elements perillosos.

Però ni amb amenaces, ni amb vexacions, ni tancant-nos a l'ergàstul, ni amb perill d'ésser exiliats o deportats, assoliran que el nostre grup deixi de batallar contra tot ço que sigui un obstacle per escamotejar aquest moviment d'alliberació que commou l'Ibèria.

La nostra actitud és franca. Exposem els fets sense falsa ornamentació, despullant-nos de tot partidisme, i per això el poble ens comprèn i estima.

Els nostres enemics no podran discutir mai les nostres afirmacions, puix saben prou bé que la veritat no pot falsejar-se.

Que continuïn treballant jesuíticament per tal de dissoldre'ns, serà endebades. Els entrebanques que trobem en el camí ens donen coratge per anar endavant, i com que defensem uns principis ideològics purament humans, no dubtem assolir el nostre propòsit.

MARIUS SUIRAM

Les coaccions sindicalistes cal purgar-les a la presó.

Les coaccions catòliques són consentides impunement.

10 cts.

el rei lladre encara té fums

Darrerament hem tingut l'avinencesa de comprovar que el borbó vil, encara gasta fums, fums, però, que s'esvainran més o menys lentament, o potser fins que desapareixi del món dels vius, de la mateixa faisó que desaparegué el règim que ell representava tan imposadament i grotesca.

El monarca cínic que el dia històric del 14 d'abril de 1931, tot tremolós, demanava clemència per ell i els seus, ell que no es dignà tenir-ne mai amb els seus súbdits, mig-plorava, insistentment, consideració i respecte per a la seva vida i les dels familiars, al Govern Republicà tot just nat. Aquest accedí d'una manera massa magnànima a què el borbó solqués tranquil·lament la mar Mediterrània, sense ésser vexat i escarnit pel poble llavors encès i exallat.

Ara, aquest ex-rei malestruc que un cop arribà a França cuità a dir que ell no havia abdicat al seu tron, s'atreveix a llençar un manifest, adreçat als espanyols, en el qual ataca descaradament la República i la culpa «davant Déu de totes les dissorts que han afligit a Espanya del 14 d'abril ençà». Proposa als espanyols enlluernats encara a la fidelitat de la monarquia, a restablir aquesta el més aviat possible. Així i només així — diu l'ex-monarca — pot salvar-se la societat espanyola de l'ona d'anarquia i de comunisme que l'ha invadida.

Carai! senyor «Alfonso de Bòrbón» si que se n'ha cansat aviat de fer vacances reials forçades en terres franceses! Però, vaja, li recomanem, si està nerviós i impacient, que prengui fil·la, puix que n'hi ha per estona, si no vol cometre una atzagaiada que posser li costaria el perdre el cap. Pensi que un segon 14 d'abril de 1931, tan generós i mansoi, no es repetiria; el poble no es deixaria escapar, aquest cop, la presa que, amb tan sarcasme, encara bleixa.

Cal que el poble ibèric es mantingui ferm i sàpiga exigir que s'esbrini a fons si aquesis rumors de faramallada restauració borbònica responen solament a un ridícul espantall o bé a un pla d'enderrocament més o menys suïcida.

Cal que s'acabi la benignitat amb tots aquells que, descaradament o d'amagatotis, treballen incessantment

per a poder tornar a vllincar l'espina da a l'amo. Cal que siguin foragitats — o empresonats millor — aquells contertulis reaccionaris que esperen frisosos el retorn de «sus amados soberanos».

Cal que recordin, però, que avui el veritable sobirà és el poble. El poble que acabarà d'un cop, si el burxen massa, amb el fantàstic, i ja massa sovintejat, perill monàrquic, al qual farà sentir el seu fort menyspreu pel borbó i els seus partidaris i sequaços, si qui té el deure d'evitar-lo no ho fa sense gens ni mica de contemplacions per a tots aquests inconsolables i desvergonyits propagandistes d'una restauració borbònica.

El poble ha d'estar a l'aguait per a segar els peus — o el cap, si cal — a aquests fastigosos baladrers que fa prop d'un any feren mutisme obligat i sembla que ja no se'n recorden.

ROC CLAR.

GRAMOFONS, DISCOS i RADIO

Prat de la Riba, 22

---

callant hom no es compromet

De tots els pobles d'Espanya n'han surtit veus de protesta per la deportació dels obrers.

Fins i tot l'Ateneu de Madrid en votació unànima acordà dirigir-se al govern demanant el retorn dels embarcats al «Buenos Aires».

Ací Figueres els partits polítics i premsa conservadora ha silenciàt la gesta, no se'ls ha acudí, a cap dels redactors locals, dedicar unes ratlles suplicant clemència, és veu que estan d'acord amb aquestes mides excepcionals.

Quan arribin les eleccions potser canviaran de parer, però llavors el poble ja els tindrà qualificats.

«tabú»

Diumenge, a la Sala Edison, poguerem contemplar un bell film, una aventura poètica: *Tabú*. Junt amb *Tempestat sobre el Mont blanc*, *l'Exprés Blau* i *Montanyes en Flames*, són els únics films projectats aquesta temporada ací, a Figueres, que podem qualificar de documentals. El fet de que *Tabú* fos un film obra de F. W. Murnau ja ens féu suposar que anàvem a veure quelcom bo. Però, encara, hi ha un altre motiu que invitava seductorament a contemplar-lo; es tracta del seu origen exòtic: la Polinèsia.

cineòfils..!

A propòsit de la projecció de la cinta *Tabú* se'ns ha suggerit l'idea d'invitar els nostres empresaris de cinema i al mateix temps a la societat cultural *Atenea* per tal que estudiïn la possibilitat d'organitzar sessions periòdiques de cinema selecte — quinzenalment o mensual. — La transcendència d'aquesta proposició és innegable. Per primera vegada un fet tan viu i d'un interès cada dia més gran, com el cinema documental, penetraria a la nostra ciutat.

Naturalment que aquestes sessions no podrien ésser exclusivament de films documentals, ja que, cal dir-ho, el públic, el nostre públic, amb prou feines suporta una sessió de cinema a base de documentals, el màxim si se n'empassa un de barrejat amb un film d'imaginació, que amb el noticiari que completa els programes ja fan dos documents. Per tant, el que caldria, de moment, fóra que en les sessions — si és que s'arriben a organitzar — hom projectés un sol film documental i un d'imaginació. Més endavant, i de tant en tant, pulsar al públic oferint-li la sessió purament documental per veure si l'accepta. També s'hauria de tenir en compte de procurar que un dels films fos sonor i l'altre mut, puix cal remarcar que en els arxius del cinema mut existeixen molts documents que el nostre públic encara no coneix.

Avui en l'ordre del cinema, la producció d'aquests darrers anys ha augmentat en documentals, categoria en què cal incloure els noticiaris i que hi entren gran nombre de films on l'anèdota, o l'argument, només fan el paper de simple lligam que uneix un seguit de documents. I com que aquesta producció és cada dia més intensa, és per això que voldríem que s'organitzessin sessions especials per tal de complaure els cineòfils de la nostra ciutat.

Celebraríem en gran manera que aquest projecte anés endavant, cosa la qual creiem molt factible si és que s'ho prenen amb interès les entitats que més els escau: *Sala Edison*, *El Jardín* i *Atenea*. Aquesta darrera societat cultural que acabem d'esmentar, com és natural, hauria de posar-se d'acord amb algun cinema.

A elles, doncs, més que a ningú, va adreçat aquest projecte.

ÉCRAN.

la negació de la teòria social-demòcrata

Perquè una teòria sigui aplicable per legítima que sembli, és precís que el seu fonament s'hi trobi en fets, abans que en el cervell.

Així és que els social-demòcrates dels nostres dies, no poden de cap de les maneres treure del domini de l'utòpia la seva pobre teòria que, encara avui persisteixen mantenir, de col·laborar amb el capitalisme, quan ells mateixos saben prou bé que és a aquests principalment, l'enemic al qual se li ha de lliurar la més cruent batalla; en el fons sé que així ho reconeixen, però que hi voleu fer si se senten covarts, pels perjudicis econòmics que podria portar-los-hi en declarar-ho públicament.

No n'hi ha prou amb l'experiència per a donar una base material a les futures institucions socialistes, per més que comptin en els seus rengles amb homes d'intel·lectual vàlua, a pesar del seu geni, de les seves inspiracions, de les seves justes recriminacions a aguts sofriments a que voldrien posar remei, no podran fer el socialisme practicable amb aquesta societat burgesa en què volen mantenir amistoses relacions; en aquest punt és on em demostren aquests senyors intel·lectuals, el més absolut desconeixement de ço que en realitat és la classe burgesa, de l'odi

que aquesta amaga als seus mateixos assalaritats, de l'egoisme ferotge nadiu d'ella mateixa que no se'n sabrà desprendre de cap de les maneres, a menys que d'avui endavant es dediquin, cosa del tot impossible en ells, per comptes d'acaparar diners a estudiar tractats d'humanitarisme i també dels mitjans que emprará aquesta, abans que diplomàticament li fotin cinc cèntims... ja serem tots enterrats per la fam i la misèria que prevaldria encara en el seu domini de casta superior.

Cal desenganyar-se. per la forma democràtica el socialisme no es pot realitzar, te massa i poderosos enemics, solament fent-nos amos del poder per mitjà de la força d'una revolució ben portada i orientada amb solucions nacionalitzadores, adequades a la forma d'ésser de les forces productives; això com a principis, per assolir un règim més avançat, sols llavors, per raó natural, es practicable aquest tan pregonat socialisme.

Tot ço que sigui pensar teòricament, que es pot redimir la classe burgesa i fer-la seguir per un nou camí amb sentit més humanitarista, per a mi són somnis i només que somnis.

MARC-AURELI.

«La reina ha rellisat», vodevil sonor, discos «Parlophon».

Prat de la Riba, 22.

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

Perfumeria - Articles fotografia -
 Drogueria - Pintures - Comestibles

coaccions intolerables

Fa uns quants dies que la «Cívica Femenina de Figueres» passa per les cases a visitar les famílies de la Ciutat per tal de veure si aconsegueixen fer signar unes fulles dublicades en les quals, el que signa, declara que, quan mori, se l'enterrí d'acord amb el ritus de la *Santa Mare Església Catòlica Apostòlica i Romànica*.

Com pot veure's la jugada que fan les «madreselvas» històriques de la Cívica s'avé amb la tàctica putrefacta de l'organització catòlica apostòlica etc. Es valen de l'amistat i amenacen l'estòmac. Ens consta que tres d'aquestes *vírgenes guapinas*—les quals no estan per perdre el temps amb l'Esperit Sant i troben Sant Josep molt poca solta—sortint d'una botiga que, pel que es veu, es negaren a signar les fulles, exclamaren: *A si, doncs no hi vindrem a comprar més* (Sic)

Això no és tot, encara. També van fent cíniques manifestacions que ofenen a qualsevol persona que tingui un xic de dignitat. Per tot arreu on van diuen que volen evitar els enterraments de gos.

I ara preguntem si poden tolerar-se aquestes coaccions morals... El cas és que aquestes bellíssimes *madreselvas* van fent de les seves i ningú els hi diu res. Si fan el que fan, es de suposar que el nostre Ajuntament les hi va concedir l'oportuna autorització. Però..... Sr. Batlle de la nostra Santíssima Ciutat!, no us adoneu que estan segant l'herba del vostre *tinglado* electoral? No malfieu que aquestes fulles no tenen altra finalitat que la d'organitzar les pròximes eleccions. La Parròquia ja s'ha convertit en un centre d'acció social, (havem dit social). I vosaltres, veïns de Figueres, no veieu que signeu paper mullat?, que davant la vostra suprema i darrera voluntat no hi ha cívica que hi valgui?, i que aquestes fulles que signeu no serviran—i per això les fan dublicades—per altra cosa que per crear el fitxer que haurà de mantenir la podrida carcassa del catolicisme anacrònic i retrògade del nostre país?.

Aquesta és la tàctica que segueixen els catòlics: coaccionar, fer néixer discòrdies matrimonials, insultar, provocar als ciutadans que no pensen com ells, etc: Heus ací la moral cristiana.

la crisi del capital

Indubtablement, el capital travessa el moment més crític de la seva existència. Tan crític és, que cada dia que passa, s'acosta l'instant del seu enderrocament total malgrat la resistència que sembla retrobar amb els oportuns adobs que li fan els capitalistes.

El capitalista ha procurat, en tot moment, imposar-se en el mercat estranger, obligant a la màquina el màxim rendiment en el mínim de temps. Què importa que superés el consum. ! Però la superproducció ha creat rivalitats comercials, i la màquina, que no tenia altre fi que minvar l'esforç de l'obrer, ha servit per a crear l'atur forçós.

Calgué reduir les despeses per anivellar els ingressos, proporcionalment. Milions d'homes acampen pels carrers famèlics de treball, de menjar i de justícia.

L'industrial procurà que si no podia obtenir un fabulós benefici, que no tingués, almenys, pèrdua amb una excedent producció. S'imposa la limitació d'hores de jornal, dues o tres per setmana, i esperant la més petita oportunitat per a tancar la fàbrica. Què importa que molts es morin de fam per no tenir treball! Ell rai, ha viscut sempre sense treballar, mai no li faltà res per atendre les seves necessitats. I els altres?... Que se'ls emporti el dimoni!

Sorgeixen vagues... Res no témen. Qui podrà contra ells? Tenen la força del capital i la força pública; la justícia sempre fallarà a favor seu. Ells són homes que necessiten totes les comoditats i, mentrestant, sucumbeix el proletariat al pes de tanta injustícia. Mentre puguin mostrar-se al poble amb l'aureola de justícia, humanitat, fraternitat... res no han de témer.

Parlen de justícia i maten de fam o bé assassinen. Parlen d'ordre i promouen el desordre. Diuen humanitat i declaren les guerres, i somriuen quan els homes es maten com feres. Volen fraternitat i provoquen discòrdies. Prediquen igualtat i mantenen

les diferències socials. Pot ésser, doncs, tanta hipocresia?

Encara - potser ja és tard - podria anar-se a un canvi social pacífic, humà... ¡Però, no! Es tard ja. Tanta i tanta injustícia ha gravat tant de rencor en l'ànima d'aquests homes, que l'han transformat en odi. Odi contra l'opressor, el capital, contra tot el que sigui demostració de força.

D'ací i d'allà surt l'englai contra el tirà. La mà de ferro del capital - simbolitzada pel fusell - procurarà emmudir-lo. Van cent, mil, cinc mil víctimes... ¡Carn de canó! Però ignorants! aquestes víctimes són les que més influiran per la seva mort.

El proletari ha estat fermat tant de temps per la violència, que quan aconseguixi rompre les cadenes que l'empresona, no respectarà res, ni tindrà compassió de res. ¡Pagará amb la mateixa moneda que ara cobra! I aleshores, a qui culparan?

Qui serà el culpable del que succeirà? Ells i solament ells seran responsables del que passarà.

Mentre no feien altra cosa que acumular capital i més capital, mantien en l'ignorància el treballador. Mentre malgastaven els diners a mans plenes, mataven de fam. Però tindran la paga, i aleshores els diran salvatges incivilitzats, sense tenir en compte que ells són uns assassins.

PERE BELLOSTES.

natalici

La llar del nostre company Jaume Ubanell s'ha vist augmentada amb un bell infantó.

Ens plau donar la més cordial enhorabona als joves pares.

El recent nat ha estat declarat civilment, amb el nom de Macià.

Amb aquest cas ens hem assabentat de ço que estan aferrissats a les velles costums la burocràcia del Jutjat Municipal. El pare donà el nom de Macià i en el Jutjat es fa constar Maties. No creiem que sigui una coacció, que podria reportar enèrgiques represalies, però els encarregats del registre no haurien de fer altra cosa que fer constar a l'acta del neixament el nom que assenyala la família, sense posar-hi el més petit obstacle que dona lloc a falses interpretacions.

un manifest

Dies enrera per mitjà de *L'Opinió* ens assabentarem d'un manifest de la Joventut Federal de Tarragona, en el qual exposaven amb punts concrets la seva determinació de separar-se de la tutela paternal dels vells polítics que regentaven l'entitat en la qual, els joves al ludits, s'aixoplugaven.

La decisió dels joves tarrogonins no és pas un cas isolat. Fa uns quants mesos que els que ens hem aplegat sota el nom «d'amics d'avant..!», ens veiem precisats a sortir de J. N. R. de l'E. perquè enteníem que restar sota la direcció dels republicans-socialistes de la Federació, equivalia a occir nobles aspiracions.

Si hom vol fer obra positiva cal bandejar els sentimentalismes. Els joves nacionalistes republicans volen fer-nos creure que ells actuen independentment (?); nosaltres ja sabem que aquesta afirmació és un mite. Solament volem recordar un cas: En la matinada de la diada del Corpus de l'any passat, aquests joves independents (?) posaven al balcó de la Federació una pancarta que deia: «La religió és l'opi del poble», bella gesta que cal recordar. Però la pancarta sols va ésser llegida per uns quants que anàrem a dormir tard i peis que acostumen a matinejar.

Quan els prohoms de la Federació, lluire-pensadors, se n'assabentaren, ordenaren que la pancarta fos treta cuita-corrents, i els joves independents (?) restaren moixos i potser penedits.

Els que seguim les doctrines del mestre Pi i Margall (molts vells deuen desconèixer-les o ja no les recorden) no poden acatar certes imposicions caciquils que sols serveixen per a fer fracassar gestes virils de reivindicació ciutadana.

I dia darrera dia els homes joves, aquests homes amb els quals, durant les Dictadures, els vells polítics tenien tantes esperances, van tornant-se els enemics més aferrissats d'aquesta plutocràcia nefasta que tornaria a portar-nos en aquell temps que les oligarquies disposaven dels béns i de la vida dels ciutadans per a satisfer els seus capricis insaciabls.

La joventut ha de salvar el règim. Si ahir érem una esperança, avui som una realitat.

VICTOR MUNTANYÀ.

¿se repetirá la historia?

Ha entrado la «Niña» en el 11.º mes de su natalicio. Arropémosla, cuidémosla bien, que es el más fatídico de la infancia republicana». Es el mes de la «dentición» de la «escarlata republicana».

Llevaba once meses de vida su «hermana mayor», la del 73, cuando la estranguló aquel famoso espadón, cuyas iniciales coincidían con las del jaraacoso jerezano.

No sé porqué extraña conectación de ideas, fluyó a mi recuerdo el hecho aquél, cuando leía días pasados que un individuo había arrojado una piedra desde la tribuna pública, contra el banco azul.

Será este Angel—pensé—otro San Gabriel anunciador de la segunda «paviada».

¿Servirá su piedra lisa, redondeada, de «piedra de toque» para la repetición del vandálico atentado?

¿Lanzará él la piedra y habrá otro escondido el brazo?

¿Habrá arrojado la «primera piedra» en el «estanque republicano para calcular la profundidad del mismo?

Pero si las hipótesis son absurdas no sería extraño haber coincidido con el pensamiento de algún émulo de Pavía que desde el día 14 de abril sueña con la ocasión de llevar a cabo su hazaña.

Y pensando siempre por su cuenta, ¿habrá creído que pudo bastar una voz de alarma para que, dado lo contagioso del pánico, se iniciara una desbandada en el hemisferio? ¿Que ese escalofrío que recorre la médula, precursor del pánico, pasó como una ráfaga por los parlamentarios?

¿Puede que le haya bastado la serenidad y presencia de ánimo de todos, pero puede que también piense que las palabras del Presidente son las mismas que las que pronunciara en otra ocasión D. Nicolás Salmerón y en el año 1923 el «fiambre» García Prieto, cuyo «cadáver» nos debe todavía.

¿Son imaginarios o «reales», los peligros que acechan a la República? ¿Son de la izquierda o de la derecha

tales peligros? Los republicanos netos, auténticos, impermeabilizados e inmunizados de lerrouxismo, melquiadismo y demás ismos patentados o sin patentar, no vemos en las izquierdas peligro alguno contra el régimen. Libertad, igualdad, fraternidad universal proclaman estas, hasta el límite máximo que alcance la razón humana. Despotismo, monarquía, dictadura, caverna, proclaman las derechas en su predominio de clase, con el egoísmo ancestral y sordidez espiritual de que dieron siempre pruebas.

En la lucha contra la Monarquía, republicanos, comunistas, sindicalistas, llegaron a formar un frente único. Cada rama que se desgajaba del secular tronco borbónico, producía un júbilo clamoroso en las huestes antidinásticas. Así, el gesto del hoy Presidente de la República, el de Maura, el discurso de Sánchez Guerra, hasta la actitud de los constitucionalistas, fué vista con agrado por los adversarios del régimen.

Pero aquella amalgama, no bien implantada la República, se disgrega y cada cual «ocupa un puesto» con arreglo a su credo ideológico y he aquí a nuestras derechas republicanas y a los que por «trágala» acatan la República, situadas enfrente de las izquierdas con la misma actitud que las tradicionales de la monarquía.

Hasta aquí hemos ido juntos—les dicen—pero de aquí en adelante, ni un paso más a la izquierda. Nosotros hemos llegado hasta donde podíamos llegar. Hemos hecho «nuestra revolución». Si pretendéis hacer la vuestra, tropezaréis con nosotros. Es la misma táctica de aquellos fosilizados ultra-reaccionarios del antiguo régimen, queriendo oponer una barrera infranqueable al avance continuo y arrollador de las ideas con el manoseado tópico de «evolución y no revolución»; mientras se sitúan y afianzan en el nuevo régimen las oligarquías, la Banca y el capitalismo: todas las caducas instituciones que, ni evolución ni revolución, sinó una continuación del bienestar propio y del goce ilimitado de sus privilegios.

A fuer de buen andaluz y como tal algo supersticioso al llegar al 11.º mes del nacimiento de la «Niña», sin querer, acude el recuerdo de cómo expiró la otra.—¡Alerta republicanos!—Cuidado con los pseudos-republicanos que han agasajado a Lerroux en Barcelona, cómo el acaudalado ex-senador, ex-lerrouxista, ex-monárquico y ex-albañil Pich y Pon—¿Son estos los futuros gobernantes de la República?

¿Peligro en las izquierdas?—Mucho más lo está en aquellos y en esa masa amorfa, indiferente, cuya máxima es la de los fisiócratas, «dejad hacer, dejad pasar» y en esa otra formada por la pequeña burguesía y que son las Fuerzas Regulares de nuestra República, que si pueden ir en vanguardia en defensa de sus «ideales económicos», en un momento dado no se haría esperar su defección.

¡Alerta republicanos!—Que el espíritu de Galán y del Noy del Sucre acude a las sesiones de ciertos discípulos de Lombroso que no se distinguen precisamente por sus ideas de izquierdas y han preconizado para este mes de Marzo convulsiones y agitaciones que pondrán en peligro la vida de la República.

Y todos estos fenómenos, coinciden, con otro manifiesto que D. Alfonso dirige a los españoles y que ha publicado el periódico francés *L'Eclair* en el que después de lamentarse del estado «Anárquico» en que yacemos, se «nos ofrece»—¡anda con Dios generoso!—para librarnos de él con la ayuda del Sagrado Corazón de Jesús.

¡Ave, César, morituri te salutant!

¡San... jurjo y Pildain, nos cojan confesados!

HUGO 3.º

Figueras Marzo 1932.

El Governador de Barcelona ha dit que la Guàrdia Civil és insuficient per a complir els seus deures en deguda forma.

Nosaltres, perquè també ho creiem, demanem que de cada un se'n facin dos.

estats i nacions**principi de les nacionalitats**

Són molts els esperits simplistes que, encara avui, quan han de definir algun problema quelcom complexe, es deixen conduir per les divagacions més indefinides. Llurs mentalitats, tan superficials, no els permet veure les coses tal com són de fet, sinó tal com ells voldrien que fossin. Això s'esdevé, molt sovint, en tractar de definir els conceptes «Estat i Nació».

Doncs bé, ¿que és una Nació i que és un Estat? Procuraré ésser breu i concret, per a definir-ho.

El concepte més corrent d'Estat, és: «un conjunt oficial distribuït en uns poders, representats per una bandera, amb un idioma oficial, tot plegat, limitat per unes fronteres més o menys convencionals, regeix apuntalat per un exèrcit».

Voler aplicar aquesta mateixa definició, al concepte de Nació, és caure en el més gran dels sofisme, puix que Nació és: una comunitat d'homes que, units per un secular procés històric, parlen un mateix idioma i presenten les mateixes característiques jurídiques i polítiques socials, etc.

Hem vist sempre com les nacions són indestructibles, la qual cosa, no s'esdevé amb els Estats puix que aquests es fan i es desfan amb molta facilitat. I així ho veiem en examinar el procés històric dels pobles. Recordem que l'Estat Polac, abans de la gran guerra, no existia, per tal com estava repartit, aleshores, entre Rússia, Austria i Alemanya. En canvi, existia la nacionalitat polaca, i ho prova, el fet de què després de la guerra, les tres Polònies es reuniren per a formar, de bell nou, l'antic Estat Polac d'una sola nacionalitat. El mateix podem dir de Txecoslovàquia, Iugoeslàvia, Lituània, Finlàndia, etc.

I no cal parlar de tan lluny. Fixem-nos, solament, amb el cas de Catalunya.

Després de la guerra separatista i abans del tractat dels Pirineus (segle XVII), part del territori català passà a poder de Lluís XIV. Ho aconseguí

per la incapacitat dels diplomàtics espanyols, o pel menyspreu de Felip IV, contra una terra que es revoltà contra el seu poder absolut. Així veiem, com els catalans que vivien entre les Alberes i Corberes (actual Roselló francès), abans de 1659, eren oficialment de l'Estat Espanyol i després del dit tractat passaren, oficialment, a dependre de l'Estat Francès.

¿Es, doncs, concebible que avui podem ésser d'una nació i demà d'una altra? No, cada home posseeix una condició nacional tan pròpia que, per raó natural, conserva sempre, sigui súbdit de l'Estat que sigui.

Per concretar, doncs, podem dir que una nacionalitat és un fet natural, la principal característica del qual és l'idioma.

Els homes podran traçar fronteres noves dintre d'un territori nacional; podrà, fins i tot, una cultura forana haver fet obra pertorbadora en l'esperit d'un poble; i fins podrà un poble menysprear o ignorar la seva pròpia nacionalitat... però, la nació subsistirà.

Fonamentat, doncs, el principi de les nacionalitats amb la justa fórmula de que cada nació, petita o gran, ha de formar un estat, no contradiu a les fórmules de federació europea i supressió de fronteres.

Una nació organitzada en estat pot donar a aquest la constitució dictada per la seva pròpia voluntat. Ella pot ésser unitària o federal, però sols per un acte d'oportunisme, dictat per la seva consciència lliure, pot conduir-la a la federació amb una altra nació. Per tant, si una nació pot acceptar la lliure federació des del punt de vista restringit ¿com podria refusar-la, si es tractés d'obtenir una àmplia solidaritat europea o universal?

Examinant la situació política actual de la Península Ibèrica, tenint en compte que Portugal quan es constituí en Estat independent no tenia una personalitat nacional tan acusada

com ja aleshores presentava Catalunya en unir-se amb Castella, i trobant-nos, avui encara, pendents de resoldre un dels problemes més trascendents de l'Espanya unitària, que és el problema de la llibertat de Catalunya, deduïm, del que acabem d'exposar, que l'ideal, l'únic ideal que pot servir de base segura per a formar una gran Espanya, és l'ideal Ibèric, i aquest no pot, ni tan sols esmentar-se, mentre Espanya, en relació amb Catalunya, mantingui una política de coacció assimilista. Solament, amb la garantia d'una organització federativa, podrà Portugal sentir-se temptada a prendre part en una comunitat de pobles ibèrics.

El sentiment nacionalista no és, ni pot ésser, contrari a les grans federacions. Sols el lliure nacionalisme pot caminar paral·lelament amb el neixent europeisme. Una federació europea a base d'una configuració interna que fos un mapa ètnic i lingüístic, seria la veritable Europa i evitaria els conflictes interns que, des de fa segles, la consumeixen.

Si s'arribés a ofegar l'esperit estatal-imperialista per a vigoritzar el lliure nacionalisme, la unió europea, que tant preconitza Briand, estaria més prop d'ésser un fet, puix que amb el triomf absolut de les nacionalitats i enfonsats els grans estats artificials podria renéixer, ric i potent l'esperit europeu que tant es busca.

R. XIMENIS.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllósera
 GALAN, 2

Només les persones d'esperit tarat poden parlar-vos de la MORT.

Les persones d'esperit sa sempre us parlaran de la VIDA.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

masculinisme

Aquelles senyorettes guardio-cívico-femenines, s'han adonat que cuidar-se de la regeneració de l'esperit per mitjà de la seva religió, les hi representava una condemna a la solteria perpètua i han desenrotllat les seves activitats redemptores a l'atenció del cos.

Així un nostre amic va ésser increpat per signar unes fulles mitjançant les quals el seu cadàver - oh! quina por - no seria endreçat com el d'una bèstia.

Com sigui que el nostre amic alega la seva joventut i les seves poques intencions de morir s'entaulà un diàleg entre ell i una d'aquelles senyorettes.

Havent observat que el físic, el comportament i l'amabilitat del nostre amic s'aproximaven a les virtuds del ídol del somni daurat de la donzella (?) Aquesta féu prometre-li que li portaria a casa la fulla degudament signada i a una hora convinguda.

Fou una declaració? No hi ha pas dubte.

El nostre amic, però, encara que té un concepte molt elevat de l'honor, també el té de la bellesa i potser per primera vegada, mancà una cita de tal naturalesa.

"Las Leandras" amb el popular Pichi, discos "Odeon."

Prat de la Riba, 22.

foment de la sardana

Pel dijous, dia 17 del que corre tindrà lloc a la Rambla, i a les 7 del vespre, una extraordinària audició de sardanes per a festejar la 100 ballada i com a inauguració de les ballades a l'aire lliure, d'enguany.

L'execució del programa anirà a càrrec de les cobles locals

•Pep Ventura• i •Antiga Pep•
Augurem un èxit esclatant.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 2

obituari

El senyor Francesc Balaguer, conegut llibreter de la nostra ciutat, ha estat víctima de ràpida i traïdora malaltia. Traspassà el prop-passat dimarts.

Adrecem la nostra viva condolença a la seva família per la dolor que els aclapara i, d'una manera especial, al seu fill, el nostre benvolgut amic Francesc.

Cançons per l'Orfeó
Català, discos "Regal".

Prat de la Riba, 22.

d'esport

C. D. Farnés, 1 - U. S. Figueres, 3

Aquest encontre que tingué lloc al camp del Farnés constituí una gran victòria per a l'equip local, ja que el col·loca en inmillorable situació per a conquerir el títol de campió Gironí tan disputat i discutit.

Els nostres equipers feren un bell partit, jugant amb un gran entusiasme. Els gols foren fets: dos per Jordà i l'altre per Valls; tots foren excel·lents, especialment el primer d'En Jordà que va ésser fortament aplaudit per la seva bella execució.

Un accident lamentable, que per desgràcia passa força sovint als nostres camps d'esports i la Federació té l'obligació de castigar-ho durament, fou l'agressió a l'àrbitre pel públic de Santa Coloma, amb motiu d'una jugada dubtosa davant la porta del Figueres. El públic cregué que la pilota havia entrat a dintre, en canvi l'àrbitre no va apreciar-ho i no concedí gol. El públic saltà dintre el camp propinant-li una palissa, veient-se obligat a concedir-lo davant l'actitud poc tranquil·litzadora del públic.

Repeteixo, cal que la Federació actuï enèrgicament imposant càstics severes, per a no haver de presenciar aquests espectacles que diuen molt poc de la cultura d'un poble.

M. D. B.

memoràndum

El dia 2 d'aquest mes va complir-se l'aniversari de la mort de l'excels capità Sancho.

Al recordar aquest ferm lluitador republicà model de sentiments nobles, auster i abnegat, és quan ens adonem de la importància de la seva absència.

Home d'ànima formidable i d'intel·ligència prodigiosa, descuidà l'atenció a la seva individualitat física i els seus enemics ho aprofitaran per abocar-hi la seva follia, producte de la seva ignorància i malvestat.

Cobla - Orquestra - Orquestrina
PEP VENTURA

Primera Categoria - Per contractes:

GERMANS AIGUAVELLA
Cervantes, 4 FIGUERES

Preguem als nostres col·laboradors que es donin compte que degut al poc espai del nostre periòdic, moltes vegades ens veiem precisats a deixar de publicar alguns articles, contra la nostra bona voluntat.

Podria ésser que dintre poc reforméssim el quinzenal i allavors serà més factible complaure a tots els que simpatitzen amb la nostra obra.

Sardanes per a ballar, discos
"La voz de su amo."

Prat de la Riba, 22.

Davant l'imminent xoc de dues espiritualitats antagòniques, cal esmerillar les vàlvules i per aquest treball són necessaris solament (?) 6 milions de pessetes.

Tingueu compte que les últimes novetats són sempre a

Calçats Pallac

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, dia 23.
venda: llibreria batllosera.

Arts Gràfiques TRAYFER, Cervantes, 13, Figueres